

1 skyrius

Kento grafystė

1813 m. lapkritis

Venecija pasišokčiodama skuodė ką tik liūtis nupraustais slidžiais grindinio akmenimis. Išbėgusi pro vartus, leidosi į žolės kupstais apaugusio skardžio viršūnę; žvarbaus vėjo gūsis ištaršė jai plaukus, nurausvino skruostus. Artinosi potvynis, saulė jau leidosi. Reikėjo paskubėti.

Siaurus laiptelius skardžio šlaite pažinojo kaip savo penkis pirštus, nuo pat mažų dienų laipiojo jais aukštyn žemyn dieną iš dienos. Pusiaukelėje, kad atgautų kvapą, stabtelėjo ir atsirėmė į tankios žolės kuokštą, kyšantį iš plyšio uoloje. Plakamas sūraus jūros vėjo sijonas painiojosi apie kojas ir varžė žingsnius. Turėjo tik vieną laisvą ranką, nes kitoje nešėsi krepšį.

Po dar vienos nuošliaužos uolų papėdėje mėtėsi kalkakmenio gabalai. Nepasiduodama gūsingam vėjui, ji palenkusi galvą klampojų pakrantės smėliu. Tada žvilgsnis nukrypo į krantą uoliai skaujančias bangas. Va ten! Mėtėsi pirmyn ir nusičiupo kuokštą ryškiai žalių jūrų dumblių. Tėvas netrukus grįš namo, o jis vis gyrė, kad jos jūrų dumblių sriubai nėra lygių.

Venecija pririnko pilną krepšį jūržolių. Ausyse aidintis ritmiškas jūros ošimas veikė raminamai – toks artimas kaip ir jos pačios širdies plakimas. Bekraštis dangaus skliautas aukštybėje buvo perlamutriškai pilkas, ties horizonto linija susiliejo su jūra. Ant bangų raibuliavo skaisčių saulės spindulių nutviekstas takas, masinantis žengti tolyn. Būtų nuostabu juo pasiekti horizontą ir persikelti į nuostabų švytintį pasaulį. Bet staiga ji pajuto, kaip vanduo teškenasi apie batelius, ir atsitokėjo. Gera buvo pasvajoti, bet jau kyla potvynis. Metas eiti.

Grįžusi prie uolų, Venecija rado jūrinės sraigės kriauklę, vietomis aplipusią geldelėmis, ir patrynė į sijoną, kad nubrauktų smėlį. Balsvo pastelinio atspalvio kriauklė buvo kūdikio delniuko didumo, piltuvėlio formos, viduje – švelniai rožinė. Gražus daikčiukas. Paviršius glotnus, bet pirštai apčiuopia taisyklingus kontūrus ir vingrų plonyčių gijų raštą – visai kaip tų dailių audinių, kurių tėvas užsisakydavo Airijoje svetainių užuolaidoms.

Smėlėta pakrante ant šuoliais lekiančio bėro žirgo prie jos lėkė raitelis vėjo plaikstomu apsiaustu. Išgąsdinta besiartinančių kano-pų dunksėjimo, Venecija tankiai plakančia širdimi metėsi šalin.

– Tėve! – šuktelėjo modama jam ranka.

Purtydamas karčius, Dantė tarsi įbestas sustojo vos už kelių pėdų nuo jos.

Tėvas, vešliais žilais apie veidą šiaušiamais plaukais, nušoko nuo arklio ir čiupo dukterį į glėbį.

– Štai kur tu, mano brangi mergaite! Negaišdamas išjojau tavęs ieškoti.

Venecija nusišypsojo tiesdama jam krepšį.

– Pririnkau jūrų dumblių, virsiu tau sriubą.

Žaliose tėvo akyse suspindo linksmi žiburiukai.

– Jau metas grįžti, – tarė vėl sėsdamas ant žirgo.

Venecija įsitaisė tėvui už nugaros, ir juodu patraukė bangų suplūktu smėliu namų link. Saulė jau leidosi jūron.

Tėvas per petį mestelėjo:

– Tvirtai įsikibk.

Venecija apglėbė tėvą per platų stuomenį, galvą įrėmė į tvirtus pečius.

Jo apsiausto kvapas veikė raminamai ir buvo gerai pažįstamas – odos, odekolono ir tabako mišinys.

Dantė paspartino žingsnį, tėvas garsai šūkalojo, bandydamas perrėkti į veidus pučiantį stiprų vėją. Potvynis buvo jau čia pat, todėl reikėjo kuo greičiau pasiekti gretimą įlanką. Galiausiai jis timpltelėjo vadžias ir Dantė, jau žingine, leidosi stačiu taku, vedančiu miestelio link.

Kaukšėdamas kanopomis per grindinio akmenis, Dantė įsuko į gretimą pakrantės gatvelę su netvarkinga eile namukų, besiglaudžiančių kalvos šlaite. Languose jau degė šviesos.

Duris jiems atidarė Kitė. Apšviestame tarpduryje ryškėjo dailios jos figūros siluetas. Draugiškai šeimnininkui šypsodamasi, pakišo neklusnią tamsių plaukų garbaną po kepuraite.

– Šįvakar patekėjo kontrabandininkų mėnulis, – šmaikštavo tėvas, paduodamas jai savo apsiaustą. – Ar ne taip, Kite?

– Nesiginčysiu, pone, – atsakė ši mesdama į šeimnininką žvilgsnį iš po ilgų blakstienų.

Salone linksmai spragsėjo židinyš, greta jo įsitaisiusi mama atrodė neįtikėtina jauna, nors buvo jau keturiasdešimt dvejų. Mėlynas aksominis kaspinas šviesiuose plaukuose gražiai paryškino jos akių spalvą.

Juodas gauruotas šuniukas, jaukiai susiraitęs prie židinio, pašoko ant kojų ir nutipeno jų pasitikti.

– Cezari, sėst! – Tėvas sudraudė šunį, šokinėjantį aplink ir besitaikantį palaižyti šeimininkui veidą.

– Cezaris? Jau ne pirmą kartą girdžiu tave jį taip vadinant, – nusistebėjo Venecija.

– Tai kad panašus į Cezarį. Atleisk, Neronai, mielas bičiuli.

Tėvas pataršė šuniukui ausytes ir trindamas rankas ištarė:

– Čia labai jauku. – Kaip visada stambi tėvo figūra atrodė tarsi kiek per didelė jų dailiai nedidukei svetainei. Tada jo dėmesį patraukė židinyš. – Kas gi čia, Venecija? Marmuro raštas?

Duktė linktelėjo galvą ir sulaikė kvapą, kol tėvas pirštu braukė per nudažytą paviršių.

– Turi miklią ranką, – pagyrė dukrą. – Darbas atliktas ne prasčiau nei kurio iš mano samdomų dažytojo pameistrių.

Venecija tirpo nuo tėvo pagyrų.

– Ištisas tris dienas teko apsieiti be židinio, – įsiterpė mama. – Glaudėmės virtuvėje, kad nesušaltume. Vis dėlto turiu pripažinti, kad rezultatas puikus.

– O kur Rafis, mama? – paklausė Venecija.

– Nuėjo į Vait Pleiso fermą pas Džordžą.

– Argi neliepei jam sugrįžti iki sutemstant?

– Tuoj pareis. – Mama nusišypsojo tėvui meilės kupinomis akimis. – Atrodai pavargęs, Teo. Pasakok, kaip sekėsi išvyka.

Praskleidusi užuolaidas Venecija žvalgėsi į tamsą.

– Einu jo paieškoti.

– Rafiui jau septyniolika, tamsa jam tokios baimės kaip tau nekelia, – ramino mama. – Kitais metais jau pradės studijas universitete.

Vis tiek nerimaudama Venecija tvarkingai suskliaudė užuolaidas.

– Fani, brangiausioji, kaip tavo muzikavimo pasiekimai? – pasiteiravo tėvas.

Mama suplojo delnais.

– Išmokau skambinti naują dainą, galėsime kartu padainuoti.

Venecija nepastebėta išsmuko iš kambario. Tuodu dar kelias valandas bus užsiėmę vienas kitu.

Pilnoje garų virtuvėje mažutė apvalaina moteriškė švaria prijuoste buvo palinkusi virš kunkuliuojančio puodo.

– Verdu avies koją, panele Venecija, – pranešė ponia Olnat.

Kitė prie stalo skuto ropes.

Iš svetainės sklido pianino garsai, o tada pasigirdo skaidrus mamos balsas. Ji dainavo „Paskutinę vasaros rožę“.

Staiga atsilapojo kiemo durys, vidun įsiveržė šalto oro gūsis.

Tarpduryje lempos šviesoje pasirodė brolis.

– Rafi! – sušuko Venecija. – Baiminausi dėl tavęs.

Ji pajuto gerklėje įstrigusį gumulą. Brolio skruostas buvo kruvinas, apsiaustas purvinas ir suplėšytas.

– Kas atsitiko? – paklausė sesuo.

– Susilažinau su Džordžu, kad tris minutes išsilaikysiu ant vieno iš jo tėvo jautukų.

– Pavyko? – Rudose Kitės akyse atsispindėjo vos sulaikomas juokas.

Vaikinukas plačiai išsišiepęs išsitraukė iš kišenės sidabrinę monetą.

– Rizikavai gyvybe dėl puschronės? – sunerimusi griežtai paklausė Venecija.

– Baisaus čia daikto.

– Sėskis, reikia tave aptvarkyti, kol tokio dar nepamatė mama.

Teatrališkai atsidūsėjęs, Rafis pakluso.

Po vakarienės išgirdęs apie nuotykį, tėvas griausmingai nusikvatojo. Tapšnojo Rafiui per petį, sakydamas, kad obuolys nuo obels

juk netoli rieda. Paskui visi keturi susėdę prie židinio lošė vistą, kol mama nusižiovavo ir pareiškė einanti miegoti. Netrukus jos pavyzdžiu pasekė ir Rafis.

Pamaišęs žarstekliu žarijas, tėvas šypsodamasis Venecijai tarė:

– Noriu kai ką tau parodyti.

Pasirausęs balno krepšyje, ištraukė storą popieriaus ritinį ir paklojęs ant stalo išvyniojo. Piešinyje vyravo kreminiai ir pilkšvai žali atspalviai, o drapiruotę imituojančiame fone puikavosi vertikaliai kylantys švelniai rožiniai gėlių pumpurai.

Venecija patenkinta nusijuokė. Rožių pumpurai priminė tas palaimingas vasaros dienas, kurias leido piešdama sode. Buvo ypač malonu pamatyti savo pieštą eskizą, virtusį tapetu.

– Pavadinau „Venecijos rože“, – pasakė tėvas. – Netrukus šių tapetų „debiutas“ įvyks ponios Beresford miegamajame, o tada papuoš ir vieno prabangaus namo Hanoverio aikštėje svečių kambario sienas. Be to, tavo eskizus iš „Plunksnos ir lapo“ ciklo parodyčiau kai kuriems mūsų klientams ir jie susidomėjo.

– Turiu čia ir daugiau. – Pagauta entuziazmo, Venecija padavė tėvui savo piešinių albumą. – Šiandien pakrantėje radau gražią jūrinės sraigės kriauklę, ketinu panaudoti ją kaip elementą kurdama naują eskizą.

Tėvas išsitraukė akinius paauksuotais rėmeliais ir ėmėsi atidžiai tyrinėti piešinius.

– Tas su vijokliais labai gražus. Taip pat su medalionais ir kaspinais... Puikiai tiktų didingiems laiptams... Bet norėtūsi daugiau pastelinių floristinių motyvų ir juostelių, tinkamų miegamiesiems, taip pat ko nors ryškiau priimamiesiems. – Tėvas pakėlė į dukrą akis ir nusišypsojo. – Tavo piešiniai nuostabūs, širdelė.

Iš džiaugsmo Venecijai širdis netilpo krūtinėje. Šitai gi gariama jautėsi pakylėta.

Tėvas atsilošė krėsele.

– Žiūrėk toliau, ten mano naujausi eskizai mūsų svajonių saloniui, – paragino Venecija.

Tėvas pervertė dar kelis puslapius.

– Puiku, taip ir įsivaizdavau! Sienos būtų kreminės su šiek tiek aukso, bet neturėtų nustelbti aplinkui išdėliotų audinių spalvinės gamos. Išilgai sienų eitų lentyna, maždaug galvos aukštyje, su dailiomis statulėlėmis ir kitomis puošmenomis, o ant atlasmedžio prekystalių – gobelenų katalogai. Kad lankytojai galėtų prie jų stabtelėti ir pavartyti. Ant grindų – kilimų pavyzdžiai.

Sulaikiusi kvapą, Venecija nenuleido akių nuo tėvo, vis dar žiūrinėjančio jos piešinius. Šįvakar jis atrodė vyresnis nei penkiasdešimties.

Neronas užsoko jam ant kelių ir įsitaisė snausti.

Pagaliau tėvas užvertė albumą ir padėjo į šalį.

– Tu labai talentinga, širdele. Turėtume dirbti kartu, Venecija.

– Tai kodėl taip ir nepadarom? Tik pasakyk ir sukursiu eskizų apmušalams, užuolaidoms ir gobelenams... kiek tik reikės.

Tėvas kostelėjo dėdamas ranką prie krūtinės.

– Gal ir būtų įmanoma. Abejoju, ar Rafis norėtų užsiimti mano verslu. Neturi tokio polinkio. – Tėvas užsimerkęs vėl atsilošė krėsele, palengva glostydamas šuniui žvilgantį kailį.

Venecija sunerimo.

– Ar gerai jautiesi, tėti?

Jis atsimerkė ir liūdnokai šyptelėjo.

– Kelionė išvargino, kažko širdis kalatojasi. Ir vis dėlto taip gera vėl būti Spindrifte, namie... su šeima. Šeima juk visų svarbiausia, tiesa?

– Tau reikia šlakelio brendžio. – Staiga ne juokais sunerimusi, Venecija paėmė butelį ir dosniai pripylė gėrimo į taurę.

Tėvas pakėlė butelį prieš šviesą.

– Teliko ant dugno. Reikės šnektelėti su bičiuliais žvejais ir sužinoti, kada vėl atveš prekių. Dar ir šilko užuolaidoms užsakysiu.

Venecijai kiek atlėgo pamačius, kad tėvo veidas atgavo įprastą spalvą. Akimirka buvo rimtai išsigandusi.

– Pastaruuju metu dažnai prisimenu savo seną draugą Džoną Čemberleiną, – nutęsė žvelgdamas į besikūrenantį židinį.

– Tą, kuris mirė jums grįžtant namo iš Italijos? – paklausė Venecija, įsitaisiusi ant kilimėlio tėvui prie kojų. Apie tą nutikimą jau buvo girdėjusi.

– Baigę universitetą, – ėmė pasakoti tėvas, – mudu leidomės į ilgą kelionę, ji truko dvejus metus. Sugrįžę ketinome drauge imtis verslo. Italijoje pirkome antikvarinius daiktus, paveikslus ir artefaktus, ieškojome prabangiausių šilkų, tapetų, baldų. Paskui visa tai laivu parsigabenome namo. Be visa ko, Džonas dar susirado ir žmoną. Deja, neilgai trukus jam išimetė plaučių pūlinys ir jis mirė. Vargšė Klarisa visiškai palūžo.

– Kas jai nutiko?

– Ji irgi mirė. Kiek vėliau.

– Iš sielvarto?

– Gali būti, – sunkiai atsidūsėjo tėvas. – Mudu su Džonu buvome vos dvidešimt trejų, dar visas gyvenimas prieš akis. Tada atrodė, kad gyvensime amžinai. – Tėvas ištiesė ranką ir paglostė Venecijai galvą. – Kasdien turime gyventi lyg paskutinę savo gyvenimo dieną – juk nežinia, kada šioji ateis.

Veneciją nukrėtė virpulyš. Tėvas nebuvo linkęs į melancholiją, ir tokios jo kalbos visai jai nepatiko.

– Leisk man dirbti su tavimi, leisk padėti. Esu tikra, kad greitai visko išmoksiu.

Jis pasilenkė ir pabučiavo dukrai į viršugalvį.

– Nė kiek tuo neabejoju, bet ne viskas taip paprasta, – ištarė atsidūsėdama, – yra nemenkų kliūčių.

– Dėl to, kad aš moteris?

Tėvas gūžtelėjo pečiais.

– Esu tikras, kad, klientams geriau tave pažinus, tai nebebūtų svarbu.

– „Lovelis ir duktė“. Skamba gražiai, ar ne?

– Taip, – nusijuokė tėvas.

– Tai kas negerai?

– Nuolatinės kelionės po visą šalį išvargino, metas pripažinti, kad vienam jau sunku viską aprėpti. Aš tuo klausimu rengiu planą, bet dar per anksti apie jį su tavimi kalbėtis.

– Kokį planą? – nusijuokė Venecija. – Tu labai jau paslaptingas.

– Teks palūkėti. Kantrybės, dukra. Na o dabar jau tikrai laikas miegoti.

Kitė palaukė, kol namiškiai sugulė miegoti, ir su batais rankoje nutykino laiptais žemyn. Eidama koridoriumi, išgirdo tamsoje kažkokį šnaresį.

– Kite? – Tiesiai priešais išdygo šeimininkas.

Gniauždama skepetą apie kaklą, ji nusistebėjo. Ką čia senasis ponas išdarinėja? Kokie čia pasalūniški triukai?

– Nenorėjau tavęs išgąsdinti, – murmtelėjo atsiprašydamas ponas Lovelis. – Susiruošei įlankon?

Kitė linktelėjo.

– Esu užsakęs mėlyno damasto. Ar galėtum perduoti Tomui Skotui, kad kartu man parūpintų ir butelį brendžio?

– Gerai, pone, – sušnibždėjo Kitė.

Laimė, šeiminkas neketino jos bausti. Nors... geriau pagalvojus, ne tik ji čia prasikalto.

– Nebegaišinsiu tavęs.

Tarnaitė mandagiai pritūpė.

– Kite?

Ši vėl suklušo.

– Raktą paliksiu po durų kilimėliu.

Kitė tylutėliai užvėrė kiemo duris ir apsiavė batus.

Tomas jos laukė prie uolų drauge su jos tėvu ir kitais žvejais.

– Viskas ramu, Kite? – paklausė tėvas, kūprindamasis nuo užaujančio vėjo, rankas susikišęs į kišenes.

Duktė linktelėjo.

– Kaip mama? Kaip mažieji?

– Mama išvargusi. Ji visada išvargusi, – atsakė tėvas, gūžtelėjęs pečiais.

Truktelėjęs Kitę už rankos, Tomas pasivedėjo ją į užuovėją prie siauros urvo angos ir mėnulio šviesoje spindinčiomis akimis nuvogė bučinuką.

– Jau greit, – ištarė galva linktelėdamas jūros pusėn.

Sužvarbusi ji stebeilijosi į tamsą ir laukė. Geru oru užtekdavo penkių valandų, kad dvylika vyrų parirkluotų iš Prancūzijos dvylikos metrų laivelį, prikrautą brendžio, šilkinų šalių ir vaikiškų pirštinių. Net ir pučiant nepalankiam vėjui, žvejų laivai buvo greitesni nei bet kuri iš pakrantės apsaugos pareigūnų valčių. Vietiniai jas praminė „ginėjų valtimis“. Tomas jai sakė, kad daugiau nei trisdešimt tūkstančių svarų vertės auksinių ginėjų kroviny, kaip užmokestis už į šalį patenkančias kontrabandines prekes, iš Londono į Gravliną ar Diunkerką gali būti pergabentas vos per vieną reisą. Trisdešimt tūkstančių svarų!

Nekantriai mindžikuodama, Kitė vijo šalin mintis, kad tie pinigai keliavo Napoleono armijos reikmėms. Kartais bemiegę naktį ji įsivaizduodavo girdinti, kaip pakrantėje išsilaipinę Bonaparto pulkai įsiveržia miestelin, ir jautėsi kalta dėl savo, kad ir nereikšmingo, vaidmens šioje istorijoje. Bet tėvas jai aiškino, kad iš laisvos prekybos žvejai savo šeimoms išlaikyti uždirba gerokai daugiau, kad vien tik iš žvejybos nepragyventų. Dievaži, pinigų jiems oi kaip reikia.

Tomas truktelėjo Kitę prie savęs, karštu alsavimu bandydamas sušildyti jai rankas.

– Taip geriau? – šnibždomis paklausė.

Mylimoji linktelėjo, nors pirštų oda nuo amžino šveitimo ir skalbimo buvo sutrūkinėjusi, kraujavo. Tomas leisdavo jai ateiti ir padėti naktimis, kai iš valties reikėdavo iškrauti gėrybes. Kitu laiku drausdavo, sakydavo, kad pernelyg pavojinga. Ginėjos iš Londono atkeliudavo su apsauga. Šiurkštūs peiliais ir pistoletais ginkluoti vyrai išsirikiuodavo pakrantėje, kad užtikrintų krovinio saugumą ir kad apsaugos pareigūnai, jei ir išdrįstų pasirodyti, išvydę gausenes priešininkų gretas, atsitrauktų.

Kartą pasislėpusi viename iš urvų ji viską regėjo savo akimis. Matė aukštą stambų vyrą storu ilgu apsiaustu su pelerina, skaičiuojantį į valtį kraunamas dėžes aukso. Kai atsisuko dairydamasis po pakrantę, ji sustingo iš baimės. Ilga nosis ir skvarbios akys... atrodė, kad tos iš po gobtuvo žvelgiančios akys gręžia ją kiaurai. Bet vyras nususuko jos nepastebėjęs, Kitę išmušė šaltas prakaitas, linko keliai. Ji žinojo, kad tas vyras – tai Karalius Midas. Jis visada keliavo su ginkluotų vyrų apsauga, jų mėnesienoje žvilgantys ginklai kėlė jai siaubą. Nuo tada, kai tie šūviu į veidą nudėjo Džimą Steikotą, niekas Karaliui Midui nedrįso prieštarauti.

– Žiūrėk, – pašnibždėjo Tomas.

Prie kranto sparčiai artinosi tamsus siluetas, už šio – dar vienas. Be jūros ošimo, dabar jau buvo girdėti ir irklų gurgždesys.

Vyrai iš savo slėptuvių nubėgo prie vandens.

– Lik čia! – šnipštelėjo Tomas ir nuskubėjo paskui kitus.

Žvarbus vėjas ir smelkianti jūros drėgmė skverbėsi Kitei po drabužiais, net po apatiniais marškiniais. Tik ir trūko, kad čia į ragą sušaltų. Ji plačiai nusižiovavo. Blogiausia, kad jai tenka dirbti ir čia, ir namie. Ketvirtą ryto reikia užmerkti skalbinius ir pakurti krosnis, kol namiškiai ramiai sau pučia į akį. Taigi išsimiegoti šiąnakt vargu ar pavyks. Nors... gal ir verta, nes už pagalbą praturtės keliomis monetomis. Monetomis, kurios padės jai priartėti prie tikslo – išnešti kudašių iš šio Dievo pamiršto kaimo ir pradėti naują gyvenimą Londone, kur, sako, gatvės grįstos auksu.

Iš urvo kairėje pasigirdo moterų murmesys, uolos užuovėjoje vežiman įkinkyto arklio prunkštelėjimas. Kramtydama nulaužtą nagą, Kitė neramiai dairėsi, ar nesiartina muitinės pareigūnai. Nežinia, ko bijojo labiau – raitų pareigūnų ar tų vyrų iš Londono.

Tada grįžo Tomas ir padavė jai glėbį į drėgną audeklą suvyniotų ryšulių.

– Mama tavęs laukia.

Dalį ryšulių Kitė aprišo savo skepeta ir užsikabino it kuprinę, o likusius paėmė glėbin. Kelios kitos moterys, nešinos panašiais krovniais, jau klampoję per smėlį. Sidabriškas mėnulio atšvaitas nutvieskė kelią uola viršun. Dėl netolygių pakopų ir sunkaus krovinio Kitei įskaudo kojos. Ji stabtelėjo pusiaukelėje ir atsisuko apžvelgti vaizdo apačioje: arklys tempė iš pakrantės prikrautą vežimą, vyrai ritino statines ir dėzes į urvus, kuriuos nuo „Admirolo herbo“ smuklės rūšio skyrė tik siauras takas.

Pakopomis nudardėjo atskilęs akmenukas. Iš baimės sutraukė skrandį. Pareigūnas? Kitė sustingo, krovinyš jos glėbyje apsunko

nelyginant mirusio vaiko kūnas. Slėptis nebuvo kur, todėl prigludo prie grublėtos uolos sienos, gan skausmingai nugara jausdama nelygumus. Priešais išryškėjo tamsi figūra. „Dieve, padėk!“ – meldė ji. Bet ten viso labo buvo sunkiai šnopusiantis Danis Holas, ant pečių tempiantis dvi statines. Koja už kojos ji kopė toliau. Šonan tarsi iki raudonumo įkaitinta adata įsimetė dieglys, o ji neturėjo laisvos rankos pasitrinti. Viešpatie Jėzau! Ar ji kada pagaliau užkops? Tada vos neparvertė stiprus vėjo gūsis, bet ji vis dėlto išsilaikė, užlipo.

Po dešimties minučių Kitė jau beldėsi į Tomo mamos trobelės duris. Matyt, ponija Skot jos nekantriai laukė, nes taip spėriai atidarė, kad Kitė kone įvirto virtuvėn. Drauge moterys atvertė nusitrynusį kilimėlį ir pakėlė rūšio dangtį grindyse.

Viršuje pravirko vaikas, Tomo mama akimirka sustingusi klausėsi. Moteris buvo liesa it pakartuvė, be gyvybės, plaukai išsibraikę. Vaikas netilo.

– Einu, kitaip nenurims, – atsidūsėjo Tomo mama. – Atsiųsiu tau Džimį.

Įveikta nuovargio, Kitė klestelėjo ant suolo, rankas pasidėjo ant stalo. Žaizdotomis pirštų pagalvėlėmis aiškiai juto šiurkštų stalo paviršių – tie įdrėskimai ir žaizdelės atsirado ne šiaip sau. Apruošti vienuolikos asmenų šeimą – ne juokas.

Išklibusi skalbinių džiovyklė prie vos rusenančio židinio buvo nukabinėta šlapiais drabužiais. Paplyšusiais ir sulopytais įvairių dydžių skarmalais – nuo kūdikio marškinėlių iki tepaluoto Tomo žvejybos megztinio. Kaip ir pačios Kitės, Tomo mama pagimdė kūdikį likus vos metams iki vyro žūties – prieš kelis mėnesius jis nuskendo per staigų škvallą. Todėl dabar Tomui, vyresnėliui, teko pareiga rūpintis šeimos išlaikymu.

Kitė čiupinėjo vieną iš drobinių ryšulių įsivaizduodama ten suvyniotus šilkinčius šalius ir galvodama, ką jaustų užsimitusi kurį iš tų minkštų audinių ant nuogo kūno. Ar kas pastebėtų, jei vieną išsitrauktų ir paslėptų po apatiniais marškiniais? Deja, žinojo, kas nutiko toms, kurios bandė. Be to, jai nelemta puoštis šilkais, net ir apie šilkinę nosinaitę svajoti nevalia. Jos dalia – tik skalbti tas grožybes tiems, kuriems dirba.

Į virtuvę įėjo keturiolikmetis Džimis, linktelėjo jai ir kopėčiomis nulipo į rūsį.

Tylomis Kitė padavinėjo jam ryšulius.

Visai netrukus ji vėl išėjo laukan ir kęsdama nakties žvarbą nuskubėjo atgal į pakrantę. Dar trys ar daugiau krovinių, bet iš nuovargio jau pynėsi kojos. Kitei tebuvo aštuoniolika, bet jautėsi ne pagal amžių pavargusi. Tomas, apkabindavęs taip šiltai ir bučiuodavęs gosliomis lūpomis, norėjo ją vesti... Gal Kitė jį ir mylėjo, bet nebuvo dėl to visiškai tikra. Nuo minties, kad tektų gyventi toje aplūžusioje trobelėje su jo mama, su visais jo broliais ir seserimis, norėjosi verkti. Tos vaikystės dienos, kai kvatodami lakstė po smėlį ir taškėsi pakrantės vandenyse, atrodė tolima praeitis.

Kitė šniurkščiodama atbula ranka nusišluostė nosį ir sutelkė mintis į tai, ką dar turi atlikti.

2 skyrius

Kitė spirtelėjo kibirus ant įšalusios žemės ir nudaužė ledą nuo svirties rankenos. Ranką apvyniojusi prikyšte, kad apsisaugotų nuo šalto metalo, čiupo rankeną ir ėmė pumpuoti. Pasigirdo kliuksėjimas, iš čiaupo kibiran užtelėjo vanduo, o jai iškvepiant apie burną susidarė debesėlis – toks kaip ponui Loveliui papsint pypkę.

Perėjo taku tempdama kibirus, tada prasispaudė pro siauras skalbyklos duris, kur jos jau laukė krūva purvu aplipusių batų ir tepalo dėžutė.

– Kite! – iš virtuvės šuktelėjo ponia Olnat. – Prieš imdamasi skusti morkas, nunešk į svetainę anglių.

Tarnaitė užvertė akis į lubas ir atsikrenkštė. Ar kada leis atsiplūsti? Kur tau! Juk artinasi Kalėdos, o tai reiškia, kad teks nupešti žąsį, išblizginti sidabrą ir iškrakmolyti staltieses. Ponas Lovelis vėl grįš namo tik per Kūčias, parsiveš krūvą drabužių, kuriuos reikės išskalbti. Jau nekalbant, kad dėl jo gerokai padaugės namų ruošos darbų: teks viršun nešioti vandenį skustis, o žemyn – smirdinčius naktipuodžius.

Jaukioje šiltoje svetainėje ant grindų kilimėlio tyliai šnopuodamas snaudė Neronas. Panelė Venecija vėl kažką skrebena savo eskizų sąsiuvinyje, o ponia skaitė išsitiesusi šezlonge. Nė vienas iš trijų net akių nepakėlė, kai Kitė pasiėmė anglių kibirą. Ji pagalvojo,

kad šiam pasauly teisybės nėra: kol vieni per dienas sau dykinėja, kiti jiems patarnaudami lieja devynis prakaitus. Kitė išskubėjo iš svetainės su anglių kibiru, nuo jo ant sijono ties keliais liko juodų ruožų.

Ji kastuvėliu bandė atskirti šalčio krūvon sulipdytus anglies gabalus, kai greta patylom išdygo juodai apsirengęs vyras ir ją išgąsdino. Nepaleisdama iš rankos kastuvėlio, Kitė pasisuko į jį.

– Ką veikiate mūsų sode? – Jei nebūtų taip sumišusi, tikrai būtų pakikenusi. Ją pralinksmino, kad vyras iš netikėtumo net krūptelėjo.

– Prašau atleisti, – ištarė ponas, visu svoriu remdamasis į juodmedžio lazdelę. – Norėjau pasiteirauti, ar jūsų šeimininkė namie.

– O į duris pasibelsti galvon nešovė? – išrėžė Kitė ir tuoj pasigailėjo – nepažįstamasis juk gana išvaizdus. Bet viskas per tą sumišimą.

– Nebuvau tikras, ar tai namas, kurio man reikia, – aiškino vyras.

Jo plaukai juodi it varno sparnas, akys – jūros žydrumo giedrą vasaros dieną. Jis nusišypsojo, ir atrodė, kad saulė išlindo iš už debesies.

– Nuleiskit tą kastuvėlį, nieko blogo jums nepadarysiu.

Kitė tik tada susivokė laikanti kastuvėlį taip, lyg ketintų tvoti juo per galvą.

– Tai jūs pas ponią Lovel? – Karingai išsitiesusi Kitė palydėjo vyrą prie paradinių durų. – Apeisiu aplinkui ir jus įleisiu.

Nulėkusi į virtuvę, poniai Olnat paskelbė: „Lankytojas!“, tada nusivilko apsiaustą, užmetė ant vagio ir greitai žingsniu koridoriu mi nuskubėjo atidaryti laukųjų durų.

Paėmė iš nepažįstamojo apsiaustą ir skrybėlę, tarsi anksčiau nebūtų jo mačiusi.

– Kaip jus pristatyti?

– Majoras Čemberleinas, – atsakė ponas, bandydamas susiglostyti neklusnias garbanas.

Kitė atvėrė jam svetainės duris.

Neronas pramerkė vieną akį ir suuzgė, ponias nuleidusi knygą klausiamai pažvelgė į tarnaitę. Jai greitai viskas nusibosdavo, todėl lankytojai teikė dėiaugsmo. Net ir vietinis bažnyčios kuratorius.

– Kas ten, Kite?

– Majoras Čemberleinas.

Knyga nuslydo ponias nuo kelių ir dusliai bumbtelėjo ant grindų. Staiga išbalusi kaip popierius, iš nerimo išsiplėtusiomis akimis ji žvelgė pro duris į koridorių.

Lankytojas stabtelėjo tarpduryje žvilgsnį įsmeigęs į panelę Veneciją. Visa jo povyza bylojo, kad nusiminė.

– Vis dėlto tiesa, – murmtelėjo.

Tada įėjo į svetainę, uždarė duris ir paliko Kitę už jų.

– Kas atėjo? – paklausė ponias Olnat, tarnaitė sugrįžus į virtuvę.

Gūžtelėjusi pečiais, ji atsakė:

– Šiaip kažkoks ponas, bet išvaizdas.

– Ne tavo reikalas komentuoti, Kite. Ar jie paprašė arbatos?

– Dar ne.

Ponias Olnat atsidūsėjo.

– Turime tik gabalą padžiūvusio kekso, o kepimo imtis ketinau tik popiet. Židinį pakurstei?

Staiga prisiminusi, Kitė prisidengė burną delnu.

– Pamiršau ten anglių kibirą.

– Tada kuo greičiau bėk ir pasiimk. – Atidariusi podėlio duris, ponias Olnat apžvelgė lentynas. – Tikiuosi, pietų tas ponas neliks, – pridūrė sau po nosimi.

Kitė išbėgo į kiemą ir šalčio genama kaipmat įnešė kibirą vidun.

„Vis dėlto tiesa?“ Įdomu, ką tas ponas turėjo galvoje taip sakydamas? Kitė buvo uždėjusi delną ant svetainės durų rankenos, kai iš ten pasigirdo riksmas. Sunerimusi kiek padvejojo, bet tylutėliai nuspaudė rankeną ir pažvelgė pro plyšį. Be reikalo baiminosi, niekas jos nepastebėjo.

Ponia dejavo blaškydamasi ant šežlongo, panelė Venecija buvo palinkusi prie mamos.

Galva kone siekdamas žemas lubas, ponas juodu aksominiu apsiaustu stovėjo įsmeigęs į moteris akis. Jo kietai suspaustos lūpos rodė su nepasitenkinimu sumišusią panieką.

Ponia neišlaikiusi pratrūko kūkčioti, galvą įrėmusi panelei Venecijai į petį.

Venecija pakėlė akis į vyrą.

– Pone, gal malonėtumėte paaiškinti? – paklausė išbalusiu kaip drobė veidu.

Kilstelėjęs surduto skvernus, majoras Čemberleinas prisėdo ant krėslo krašto.

– Jį užpuolė įsibrovėliai...

– Tik nesakykite, kad sumušė! – meldė ponia, prispaudusi sukryžiuotas rankas prie krūtinės.

Majoras Čemberleinas prikando lūpą.

– Grasino. Kai jį radau, buvo mirtinai išbalęs, lūpos pamėlusios. Skundėsi, kad skauda ranką. Vėliau daktaras paaiškino, kad jo širdžiai tokio sukrėtimo buvo per daug.

– Kur jis dabar?! – Ponia pašoko ant kojų. – Turiu jį pamatyti!

– Jau per vėlu, ponia, – ištarė vyras. – Dėl gausaus snygio keliai pasidarė neišvažiuojami, taigi kelionė užtruko. Vietoj dviejų sugaišau keturias dienas. Mums teko poną Lovelį palaidoti dar prieš žinią pranešant jums.

Kitė prispaudė sugniaužtus kumščius prie burnos. Viešpatie švenčiausias! Dabar tai jau lauk permainų. Ne kitaip. Ji tylomis atsitraukė nuo durų ir, pamiršusi anglių kibirą koridoriuje, parbėgo į virtuvę.

– Kas dar nutiko? Išbarstei anglis? – paklausė ponია Olnat, traukdama iš bufeto didelę sriubinę. – Sakyk jau.

Kitė purtė galvą.

– Vargšas ponas Lovelis... pasimirė.

Sriubinė trenkėsi į akmenines plyteles ir sudužo. Ant grindų pasklido porceliano šukės, dalis nuskriejo po bufetu ir net į podėlį.

Kitė iš lėto pasilenkė ir pakėlė vieną iš didesnių šukių, tada – kitą, nykščiu braukdama per atsilupusį dailų paauksuotą ornamentą ir suspausdama aštrius kraštus draugėn.

Deja, yra dalykų, kurių pataisyti nebeįmanoma.

– Prašau atleisti, majore Čemberleinai, – pabrėžtinai mandagiai prabilo Venecija, – kad jums po kelionės dar nepasiūlėme užkandžių. – Kalbėti malonybes jai buvo daug lengviau, nei protu suvokti tai, dėl ko darėsi sunku kvėpuoti.

Atvykėliui stebint jas šaltomis mėlynomis akimis, mamos kūkčiojimas peraugo į nevaldomą raudą.

– Manau, suprantate, kad žinia mus be galo sukrėtė, – tęsė Venecija. – Ar jūs... ar gerai pažinojote mano tėvą, majore Čemberleinai?

Majoras taip staiga pašoko nuo krėslo, kad tas girgždėdamas net slystelėjo grindimis.

– Jūsų tėvo advokatas ponas Tindalas irgi čia. Kelionei mes išsiuomojome pašto karietą, paprašiau jo palaukti, kol jums pranešiu naujieną. Einu jo atsivesti.

Venecija nusekė paskui majorą į koridorių ir palaukusi, kol šlubčiodamas jis nulipo nuo paradinių laiptelių, sugrįžo vidun. Pasiėmusi šiandien gautus laiškus, suėmė save į rankas ir lėtu žingsniu patraukė į virtuvę.

– Ar žinote, kur dabar Rafis?

Ponia Olnat ir Kitė tylėdamos purtė galvą.

– Ar galiu paprašyti arbatos? Reikės keturių puodelių, nes bus dar vienas lankytojas.

– Gerai, panele Venecija. – Kitė paskubom tūptelėjo, jos dailus veidelis atrodė labai rimtas.

– Jei grįžtų Rafis, perduokit, kad tuojau pat ateitų pas mus.

Mama laukė jos svetainėje sukniubusi fotelyje, delne spausdama nuo ašarų permirkusią nosinaitę.

– Seniai nujaučiau, kad ši diena ateis. Juk tavo tėvas dešimčia metų už mane vyresnis... – trūkčiojamai alsuodama ištarė mama. – Vis dėlto nemaniau, kad tai įvyks taip greit.

Netrukus majoras Čemberleinas sugrįžo į svetainę su stotingu, nuosaikiais rudais drabužiais vilkinčiu ponu.

– Spėju, panelė Venecija Lovel? – Kelios retos žilstančių plaukų sruogelės buvo rūpestingai užsukuotos nuo pono Tindalo pakaušio kaktos link.

Venecija linktelėjo pridurdama:

– Čia mano mama.

Ponas Tindalas nusilenkė poniai Lovel.

– Apgailestauju, kad tenka susipažinti tokiomis liūdnomis aplinkybėmis.

Venecija dirstelėjo į majorą Čemberleiną. Veidas atrodė bejausmis, bet ji pastebėjo, kad majoras gniaužo savo lazdelės bumbulą. Tarsi nervintųsi.

– Gal malonėtumėte daugiau papasakoti, kaip viskas nutiko, pone Tindalai? – paprašė Venecija.

– Poną Lovelį mačiau prieš savaitę ar dvi iki jam, deja, paliekant šį pasaulį. Jis pas mane atėjo dėl testamento pakeitimų. – Žvelgdamas tiesiai prieš save, teisininkas susiraukė. – Jis man pranešė... pasidalijo delikataus pobūdžio informacija.

– Delikataus pobūdžio? – nusistebėjo Venecija.

Ponas Tindalas perkėlė žvilgsnį į mamą. Ši kūkčiojo nusukusi akis.

Tada Venecija kreipėsi į majorą Čemberleiną:

– Kadangi čia aptarinėsime šeimos reikalus, ar būtumėte toks malonus ir palauktumėte kabinete?

Ponas Tindalas puse lūpų šyptelėjęs ištarė:

– Taip, asmeniniai šeimos reikalai, panele Lovel, bet kaip tik dėl to majoras Čemberleinas ir turėtų likti.

– Prašyčiau paaiškinti. – Venecijos atmintyje kažkas sukrebždėjo. Jos tėvas, sėdėdamas šiame pačiame kambaryje, kadaise užsiminė...

– Įvykiai, apie kuriuos ponas Lovelis man papasakojo, prasidėjo 1787-aisiais, – pradėjo ponas Tindalas. – Su savo draugu Džonu Čemberleinu jis iš Italijos keliavo namo...

– Žinoma! – prisiminė Venecija ir pasisuko į majorą Čemberleiną. – Ar mano tėvo draugas Džonas Čemberleinas jums giminė?

– Tėvas. – Akimirka jo veide šmėstelėjo liūdesys. Jis metė žvilgsnį į Veneciją, tada įsistebeilijo į savo nepriekaištingai nublizgintus ilgaaulius batus.

– Kaip jau sakiau, juodu buvo užsienyje, kai Džonas Čemberleinas mirė. Prieš mirtį ponas Lovelis savo draugui pažadėjo pasirūpinti šio nuotaka.

– Klarisa, – patikslino Venecija. – Tėvas apie ją užsiminė.
– Tėvas tau apie ją *pasakojo*? – Mamos balsas staiga įgavo šaižumo.
– Bet turbūt nepasakė, – ne mažiau griežtu tonu aiškino majoras Čemberleinas, – kad ponas Lovelis, sužinojęs, jog Klarisa laukiasi nuo jo draugo, vedė ją. Tas kūdikis buvau aš.

– *Vedė?! – Venecija pasisuko į mamą. – Tu man nesakei, kad buvo našlys, kai tave vedė.*

Mama nudūrusi akis tyliai dejavo.

Ponas Tindalas atsikrenkštęs ištarė:

– Jaučiu pareigą jums, panele Lovel, pranešti apie tam tikras aplinkybes. – Jo kietai suspaustos lūpos priminė brūkšnį, bet dar labiau Venecijai šiurpą kėlė piktdžiuga, šmėstelėjusi teisininko akyse.

– Kokias aplinkybes?

– Taigi, panele Lovel, pranešu, kad ponia Lovel, ponia *Klarisa* Lovel, de ja, prieš pusantrų metų mirė.

Venecija priblokšta stebeilijosi į poną Tindalą.

– Jūs tikrai klystate. Mama ir tėtis susituokę jau dvidešimt trejus metus. Klarisa turėjo būti mirusi prieš dvidešimt ketverius.

Majoras Čemberleinas pašoko ant kojų.

– Užtikrinu – ne. Mudu su mama ir patėviu Teodoru Loveliu gyvenome kartu iki pat per ankstyvos mano mamos mirties užpraitą vasarą.

Venecija purtė galvą. Čia tikrai nesusipratimas, klaida.

– Tėvas gyveno čia, Spindrift Kotidže, su mano mama, broliu ir manimi.

– Kad neliktų abejonių, paaiškinsiu, – įsiterpė ponas Tindalas. – Gali būti, kad tėvas čia jus *lankė*, bet tikrieji jo namai buvo Islingtone, miestelyje netoli Londono. Klarisą jis buvo vedęs iki pat dienos, kai ši iškeliavo anapilin.

Venecija gniaužė kumščius. Ką jie sau leidžia? Kaip drįsta įsibro-
vę šitaip begėdiškai meluoti? Ir dar tokią valandą, kai patys ką tik
pranešė siaubingą žinią apie tėvo mirtį. Regis, nuo širdies smūgio.

Trinktelėjo laukujės durys.

Abu vyrai stebėjo ją akmeniniais veidais, mama kukčiojo neati-
traukdama nuo veido nosinės.

– Mama? – Veneciją apėmė bloga nuojauta. Ir kodėl mama tyli?

Durys atsilapojo ir kambarin įpuolė Rafis. Lino spalvos plaukai
sutaršyti vėjo, drabužiai prisigėrę sūraus jūros dvelksmo. Pamatęs
nepažįstamus vyrus, sustojo ir kuo meiliausiai jiems nusišypsojo.

– Pone Tindalai, majore Čemberleinai, mano brolis Rafaelis
Lovelis, – pristatė Venecija. Iš baimės ją kone pykino. Dabar pat
teks pasakyti broliui apie tėvą.

– Rafi, mielas, prisėsk.

– Ar Kitė jau neša arbatą, mama? Baisiai išalkau. – Nuo Rafio
batų ant kilimėlio nubyrėjo keli purvo gabaliukai; pakėlęs didžiau-
sią, įmetė židinin.

– Rafi, šie ponai atnešė labai blogą žinią, – tarė Venecija. Paskui
giliai įkvėpė, kad užgniaužtų staiga sukilusią pykinimo bangą.

Valandėlę Rafis žiūrėjo į seserį įsmeigęs akis, nesuprasdamas,
ko ji tokia rimta.

– Kokią žinią?

Nurijusi gerklėje įstrigusį gumulą, Venecija atsakė:

– Mūsų tėvą užpuolė.

– Kaip jis?

– Ir dėl to jis... – Venecija iš lėto purtė galvą.

Rafis staiga pritilęs paklausė:

– Tėvas mirė?

Venecija nenoromis linktelėjo.

Nuo Rafio skruostų kaipmat dingo sveikas raudonis.

Majoras Čemberleinas atsikrenkštė:

– Radau jį tuoj po užpuolimo. Didelio skausmo nejautė, jam tiesiog sustojo širdis.

Karštligiškai degančiomis akimis Rafis sunkiai rijo seiles.

Tada prabilo ponas Tindalas:

– Ar jau galiu tęsti? Reikalas tas, kad ponas Lovelis turėjo dvejus namus ir dvi šeimas...

Rafis pašoko ant kojų.

– Kokius niekus čia kalbat?!

Ponas Tindalas sudraudė jaunuolį žvilgsniu.

– Kaip jau sakiau, ponas Lovelis, prieš dvidešimt penkerius metus vedęs Klarisą, susilaukė posūnio Džeko, – teisininkas galva linktelėjo majoro Čemberleino pusėn, – o prieš penkiolika metų dar ir dukters Florencijos.

Venecija aiktelėjo. Tėvas turėjo dar vieną dukterį? Ją staiga užliejo pykčio ir nusiminimo banga. Kaip jis galėjo? *Ji* buvo jo dukra, jo ypatinga mergaitė. *Visada* taip ją vadino.

Ponas Tindalas pasisuko į mamą.

– Ponas Lovelis, jau būdamas vedęs, prieš dvidešimt trejus metus neteisėtai vedė poniją Frenšę Leticiją Vin.

Nejauki tylą užsitęsė.

– Mama? – sunerimo Venecija.

Tada Rafis vėl pašoko nuo krėslo visus apmesdamas įniršio kupinu žvilgsniu.

– Išėitų, mudu su Venecija benkartai?

– Rafi! – Venecija ramindama uždėjo ranką broliui ant peties, bet šis ją nustūmė. – Tai tiesa, mama?

– Ne! – Motina maldaujamai pakėlė į sūnų užverktas akis. – Mudu su jūsų tėčiu, Klarisai mirus, pernai susituokėme oficialiai.

– Vis tiek mes benkartai, ar ne? – Rafis spyrė į varines židinio groteles ir išžirgliojo iš kambario trenkęs durimis taip, kad nuo lubų pabiro tinkas.

Majoras Čemberleinas kilstelėjo antakius.

Po akimirkos trinktelėjo laukujės durys.

Ore tvyrojo slogi tylą.

Visu kūnu virpėdama Venecija klausė savęs: kurgi ta arbata?

– Kad jau išsiaiškinome faktus, manau, galime pereiti prie labiau praktinių dalykų, – dėstė ponas Tindalas. – Ponas Lovelis mane informavo, kad ilgiau nepajėgia išlaikyti dviejų atskirų šeimų. Pirmajai žmonai mirus, jis vedė antrą kartą, – ponas Tindalas galva mostelėjo į mamą, – todėl ketino abi šeimas apgyvendinti po vienu stogu.

– Spindrift Kotidže tam nėra vietos! – paprieštaravo mama.

Ponas Tindalas gaižiai šyptelėjo.

– Šį klausimą ponas Lovelis ketino aptarti su jumis per kitą savo apsilankymą čia. Ir, prieš užsukdamas pas mane, įspėjo namo savininką. Taigi sausį iš čia išsikraustysite ir persikelsite į jo namą Londone.

– Londone? – nusistebėjo mama.

– Jūsų velionis vyras pastaruoju metu daug investavo į savo verslą, todėl santaupų neliko. Jis planavo, kad dirbsite visi kartu ir taip gausite lėšų pragyventi.

– Gyventi kartu? Dirbti?! – Mama griebėsi už krūtinės. – Mes taip negalime! Tai siaubinga!

– Ponia, aš visiškai pritariu, – pasakė majoras Čemberleinas, nutaisęs kreivą miną. Perspektiva akivaizdžiai jo nedžiugino.

Prasivėrė durys, užėjo Kitė ir padėjo ant stalo barškantį padėklą su arbata.

– Ar dar ko pageidausite, panele? – murmtelėjo po nosimi.

Venecija pastebėjo ir atlaikė Kitės šalin slystantį žvilgsnį. Tarnaitės skruostai liepsnojo raudoniu, bet akys buvo kupinos gailesčio. Tarnai juk visada viską žino.

– Ne, dėkui, Kite. Kol kas tiek.